

Uluslararası Kurumlarda ve Türkiye’de Çin bağlantılı gelişmeler
No: 1

1980’ler itibariyle komünist sistemin kapalı yapısından açık piyasa ekonomisine geçişiyle hızlı bir büyüme sürecine giren Çin, uluslararası ticaret sistemine entegrasyonu sürecinde önemli bir basamak olan 2001 yılı Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyeliğiyle de tüm dünyanın dikkatlerini üzerine çekmiştir. Çin’in DTÖ üyeliği, dünya ekonomileri için büyük bir fırsat olmasının yanı sıra bazı tehditleri de beraberinde getirmesi, devletleri ve ilgili kurumları bu ülkeye yönelik bazı stratejiler oluşturmaya yöneltmiştir. Bu kurumların çalışmaları şu şekilde özetlenebilir;

I. OECD ve BIAC

OECD (*Organization for Economic Cooperation and Development*) tarafından Çin’deki ve özellikle Çin’in kuzeydoğu bölgesindeki Birleşme ve Satınalma (*Mergers & Acquisitions*) uygulamalarıyla ilgili olarak taslak analiz raporu hazırlanmıştır. (Ek 1) Raporda, yabancı mülkiyetlere getirilen sınırlamaların hafifletilmesi, şeffaf düzenleyici kurumların artırılması, uluslararası standartlara uygun ve şeffaflık unsuru dikkate alınarak birleşme bildirimlerinin yapılması, kurumsal yönetimin güçlendirilmesi ve pazarların tam olarak yabancı yatırımcıya açılması önerileri getirilmiştir. OECD, bundan önce 2003 yılında Çin’deki yatırım politikaları üzerine bir inceleme hazırlamış ve burada belirtilen önerilerin bazıları Çin yönetimi tarafından uygulamaya geçirilmiştir.

OECD’nin bu raporuna OECD nezdinde Ekonomi ve Sanayi Danışma Komitesi BIAC (*Business and Industry Advisory Committee to the OECD*) bazı eleştiri ve öneriler getirmiştir. Bunlar şu şekilde sıralanabilir; (Ek 2)

- Çin’de devletin sanayideki müdahale yetkisiyle ilgili olarak, yabancı yatırımcının çoğunlukla ortak girişimcilik (*joint venture*) metoduyla yatırımlarını gerçekleştirebildiği ancak gerek doğrudan (federal veya yerel yönetim ortaklığıyla) gerekse dolaylı olarak (yatırım kurumları ve/veya bankaların hissedarların üzerindeki kontrol yetkisine sahip olması sebebiyle) devletin müdahalesine maruz kaldığı belirtilmiştir. Ayrıca, teknoloji ve fikri haklar gibi bazı alanlarda da yabancı yatırımcıya getirilen kurallar daha fazladır. Konunun Çin Hükümeti’nin dikkatine sunulması gerekmektedir.
- Federal ve yerel yönetimler arasındaki anlaşmazlık ve/veya rekabet yatırımcıyı zor bir duruma düşürebilmektedir. Konunun Çin Hükümeti’nin dikkatine sunulması gerekmektedir.
- Ulusal Kalkınma ve Reform Komisyonu’nun (NDRC) 2004 yılında çıkardığı yasa gereğince, yabancı yatırımcıların projelerine getirilen kontrol mekanizmasının gerekliliği tartışmalıdır. Yasanın kaldırılması veya daraltılması düşünülmelidir.
- Devralma kanununda kamu ve gerçek kişi hisselerinin (*legal person shares*) paylaşımı konusunda düzenlemeye gidilmesi, devralma kanunuyla birlikte bildirim (*disclosure*) kanunun değerlendirilmesi ve gerçek kişi hisseleri başta olmak üzere azınlığın haklarının daha çok korunması yönünde kanunun yeniden revize edilmesi düşünülmelidir.
- Eski sanayi kuruluşlarının yeniden yapılandırılması ile ilgili olarak çeşitli kamu duyurularının takibinin yapılması faydalı olacaktır.

Ayrıca, 16 Eylül tarihinde yayımlanan OECD Çin ekonomisi araştırmasında şu hususlar ön plana çıkarılmıştır¹; (Ek 3)

- Çin'deki hızlı ekonomik büyümenin bir süre daha devam etmesi beklenmektedir.
- Özel mülkiyet konusu, GSYH'nin (GDP) yarısından fazlasını ve ihracat payının çok büyük bir kısmını karşılaması sebebiyle büyük önem taşımaktadır.
- Kamu sektörünün büyük bir kısmı yeniden yapılandırılmalıdır.
- Özel sektörün güçlendirilmesi için, mevcut yapının modernizasyonu ve ekonomik alandaki reformların (özellikle fikri haklar alanında) hayata geçirilmesi gerekmektedir.
- Finans sektöründe daha ileri reformlara ihtiyaç duyulmaktadır.
- Şirket ve faaliyet alanlarına göre yapılan sınıflandırmada uygulanan farklı vergi ayrımcılığının azaltılması gerekmektedir.

A. BIAC Üyelerinin Çin Üzerine Çalışma ve Faaliyetleri

1. USCIB

OECD'nin bu çalışmasına katkı sağlayan Amerikan Uluslararası İş Konseyi (*United States Council for International Business-USCIB*), Çin'in gelecek 5 yıl içinde ABD ve Almanya'yı geçerek dünyanın en büyük ihracatçısı konumuna geleceğini öngörmüştür. USCIB, Çin'deki bu büyüme ve kalkınmanın sürdürülmesi için bazı önerilerde bulunmuştur. USCIB'in bu raporunda, Çin'in DTÖ taahhütleri gereğince pek çok alanda yapısal reformu hayata geçirdiği belirtilmiş ancak, halen kanunların oluşumunda şeffaflığın sağlanamadığı, yeni çıkan yasaların kamuoyuna duyurusunda yetersiz kaldığı belirtilmiş, ulusal muamele ilkesi² ve fikri haklar konularında gerekli düzenlemelerin yapılması gerektiğine işaret edilmiştir.³

USCIB ayrıca, Eylül ayı başında ABD Ticaret Temsilciliği Bürosuna, Çin'in DTÖ taahhütlerine ilişkin detaylı yorumlarının bulunduğu dokümanı göndermiştir. (Ek 4)

USCIB, Aralık ayı başında Pekin ve Şanghay'da ofis açmayı planlamaktadır.

2. ACCI

Avustralya'nın Çin ile Serbest Ticaret Anlaşması (STA) yapması yönünde müzakerelerin başlatılması sebebiyle, Avustralya Ticaret ve Sanayi Odası (*Australian Chamber of Commerce and Industry-ACCI*) tarafından Çin hakkında detaylı bir görüş hazırlanmıştır. (Ek 5) Bu görüşte, Avustralya ve Çin ekonomik-ticari ilişkilerinin mevcut durumu belirtilmiş ve ileriye yönelik olarak gerek ikili ilişkiler gerekse Çin'in uluslararası alandaki yeri hakkında öngörülerde bulunulmuş ve bu çerçevede Çin'in yarattığı fırsatlar ve tehditler değerlendirilmiştir.

¹ http://www.oecd.org/document/21/0,2340,en_2649_201185_35331797_1_1_1_1,00.html

² Söz konusu kural, iç pazara ilişkin düzenleme ve uygulamalar yönünden ithal ve yerli mallar arasında ayırım yapılmamasını öngörmektedir. Ulusal Muamele İlkesi yalnız bir mal, hizmet ve fikri mülkiyet pazara girdikten sonra uygulanır. Bundan dolayı, yerli üretimden gümrük vergisine eş bir vergi alınmamış olmasına rağmen, ithal mal üzerinden gümrük vergisi alınması ulusal muamele ilkesine aykırılık teşkil etmez.

³ <http://www.uscib.org/index.asp?documentID=3365>

II. ABD'deki Özel Sektör Temsilcileri

Çin, tekelleşme karşıtı yasa tasarısını (*anti-monopoly law*) yeniden gözden geçirmiştir. (Ek 6) Tasarıda, şirketlerin pazardaki hakim konumlarını suiistimal etmesi, ürünleriyle normal satış değerinden daha düşük veya daha yüksek fiyatlarda alım-satım yapması ve/veya geçerli sebep göstermeden ticaret yapmayı reddetmesi yasa dışı olarak kabul edilmiştir. Bu tasarıda ayrıca, Çin hükümetine, fikri haklar kapsamında, şirketlerden zorunlu ruhsat belgesini isteme/sorma hakkı ve fikri hak sahiplerine verilen payın (*royalty*) sınırlandırılması gibi yetkilere de yer verilmiştir.

Bununla ilgili olarak, ABD iş dünyasındaki ilgili kurumlar ortaklaşa bir mektup yazarak (Ek 7), ABD Ticaret Bakanlığı (*US Department of Commerce*) ve ABD Ticaret Temsilciliği Bürosuna (*Office of the United States Trade Representative*) bu tasarıyla Çin Hükümeti'ne verilen yetkilerin genişletildiği ve bu tasarıdaki bazı bölümlerin uluslararası rekabet kurallarına ters düştüğü hususlarındaki kaygılarını belirtmiştir.

III. AB Özel Sektör Temsilcileri ve UNICE

A- BDI

Dönemin Almanya Başbakanı Gerhard Schröder'in 8 Aralık 2004 tarihinde Çin'e düzenlediği resmi ziyaret sebebiyle hazırlanmış olan bu görüşte, Almanya-Çin ticari hacminin gelecek 10 yıl içinde ikiye katlanmasının hedeflendiği ve bu sebeple ikili ilişkilerde yaşanan sorunların azaltılması yönünde Çin'le iş yapan Alman yatırımcıların sorunları ve bu yönde alınması gereken önlemler belirtilmiştir. (Ek 8)

B- CBI

CBI (İngiliz Sanayi Konfederasyonu) tarafından, 4-5 Eylül 2005 tarihlerinde gerçekleştirilen AB-Çin İş Dünyası Zirvesi ile ilgili bilgi notu hazırlanmıştır. (Ek 9) Notta belirtilen hususlar şu şekildedir;

AB Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barroso ve AB Komisyonu Ticaretten Sorumlu Üyesi Peter Mandelson, serbest ticaret ile birlikte dünyada refah düzeyinin artacağını, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)'nün bu hedefin gerçekleştirilmesinde büyük öneme sahip olduğunu ve bu itibarla Doha Kalkınma Gündemi hedeflerinin başarıyla sonuçlandırılması yönünde Çin'in AB ile paralel hareket etmesi ve taahhütlerini yerine getirmesi gerektiğini belirtmiştir.

Avrupa Sanayi ve İşverenler Konfederasyonları Birliği (UNICE) Genel Sekreteri Phillip De Buck tarafından, Çin'de finans sektörünün pazara açılması, uluslararası muhasebe standartlarına uygun hareket edilmesi, şeffaflık ve eşit muamele hususlarındaki düzenlemelerin hızlandırılması hususlarına dikkat çekilmiştir. Buna karşılık, Çin Başbakanı Wen Jiabao, Çin'in AB ürünlerine pazarını açmak istediği ve fikri haklar konusunda büyük çaba gösterildiği ancak hizmetlerin serbest dolaşımı, yatırımların arttırılması, bilim ve teknoloji konularında işbirliğinin güçlendirilmesi ve KOBİ'lere desteğin sürdürülmesi gerektiğini belirtmiştir. Çin Uluslararası Ticareti Geliştirme Konseyi (CCPIT) Başkan Yardımcısı Yu Ping ise, AB ülkelerinde iş dünyasını temsil eden ticaret odalarının ve federasyonların, Çin'in AB mevzuatını anlaması ve Gelişme Yolundaki Ülkelerin (GYÜ) pazarlarına erişimi hususlarında yardımcı olmalarını istemiş, vize başvurularındaki prosedürde ve kişilerin serbest dolaşımında kolaylık sağlanması yönünde talepte bulunmuştur.

Zirvede ayrıca, Çin'in Pazar Ekonomisi Statüsü (*Market Economy Status-MES*) ile ilgili olarak, özellikle bankacılık sektörü ve fikri haklar alanlarındaki yükümlülüklerini yerine getirmesi istenmiş ve Zirve deklarasyonunda Çin ve AB'nin birlikte bu sorunun çözümü yönünde çalışması gerektiği açıklanmıştır.

MES'e ilişkin olarak, UNICE tarafından AB Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barroso'ya 12 Temmuz tarihli bir mektup gönderilmiştir. (Ek 10) Mektupta, Çin'e Pazar Ekonomisi Statüsü tanınması konusunda olumsuz görüş bildirilmiş ve buna ilişkin sebepler üç ana başlıkta sıralanmıştır;

1. Çin'de tam anlamıyla işleyen bir pazar ekonomisi mevcut değildir. Devletin halen şirket kararları üzerinde pazar ortamını bozucu müdahalesi sürmektedir. Çin'in pazar ekonomisi statüsüne erişmesi için öncelikle altı alanda reform gerçekleştirmesi gerekmektedir. Bunlar; finans sektörü reformu, şirket hukuku ve uluslararası muhasebe standartlarına uyum, devletin pazara müdahalesi, ticarete serbestlik, Çinli işletmeciyeye tanınan mali destek (*fiscal instruments*) sebebiyle oluşan haksız rekabet, fikri haklar, standardizasyon, hizmetler) gerekli yasaların çıkarılması şeklindedir.
2. AB Anti-Damping Yönetmeliğinde belirtildiği gibi, Çin'in de diğer pazar ekonomileriyle aynı muameleye tabi tutulması gerekmektedir.
3. Bu itibarla, AB'nin diğer ticari ortaklarıyla kurulan ilişkiler dikkate alındığında Çin'in pazar ekonomisi gereklerini tam olarak yerine getirmeden bu statüye hak kazandırılması, AB'nin uluslararası ticaret ortamında kurmaya çalıştığı liderlik vasfını olumsuz etkileyecektir.

Zirvede son olarak, Avrupa limanlarında bekletilen 70 milyondan fazla Çin giyim eşyasının serbest bırakılması yönünde anlaşma imzalanmıştır.⁴ Buna göre, gelecek yıl için ayrılmış kotanın bu sene içerisinde kullanılması kararlaştırılmıştır.

IV. Türkiye'deki kamu ve özel kuruluşların çalışmaları

A. Hukukî Önlemler

Çin ve Uzakdoğu menşeli ürünlerin pazara girişlerinde karşılaşılan sorunlara yönelik olarak DTM koordinasyonunda yürütülen çalışmalar, alınan ve alınacak önlemler aşağıda belirtilmiştir. Bu çerçevede, ithalatta korunma önlemi başvurusuna yasal zemin oluşturan uluslararası ve ulusal mevzuat aşağıdaki gibidir:

1. Uluslararası Mevzuat

DTÖ Korunma Önlemleri Anlaşması (RG:25.02.1995-22213 mükerrer)

2. Ulusal Mevzuat

İthalatta Korunma Önlemleri Hakkında Mevzuat

İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Mevzuat⁵

a. Kararlar⁶

⁴ http://europa.eu.int/comm/trade/issues/sectoral/industry/textile/pr050905_en.htm

⁵ <http://www.dtm.gov.tr/ITHALAT/mevzu/haksiz/haksiz.htm>

İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında 99/13482 Sayılı Karar⁷
İthalatta Korunma Önlemleri Hakkında Karar
İthalatta Gözetim Uygulanması Hakkında Karar
Çin Halk Cumhuriyeti Menşeli Malların İthalatında Korunma Önlemleri Hakkında Karar

b. Yönetmelikler⁸

İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik Ve Ek Madde Eklenmesine Dair Yönetmelik⁹
İthalatta Korunma Önlemleri Yönetmeliği
İthalatta Gözetim Uygulanması Yönetmeliği
Çin Halk Cumhuriyeti Menşeli Malların İthalatında Korunma Önlemleri Yönetmeliği

c. Tebliğler

Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğler
Gözetim Uygulamasına İlişkin Tebliğler
İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğler¹⁰

d. Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmelikleri¹¹

e. Dış Ticarete Standardizasyon Tebliğleri¹²

f. Tekstil ve Konfeksiyon Ürünlerinde Gözetim ve Korunma Önlemleri¹³

Belirli Tekstil Ürünleri İthalatında Gözetim Ve Korunma Önlemleri¹⁴
İkili Anlaşmalar, Protokoller Veya Diğer Düzenlemeler Kapsamı Dışında, Belirli Ülkeler Menşeli Tekstil Ürünleri İthalatında Gözetim ve Korunma Önlemleri
Belirli Üçüncü Ülkelerde İşlem Gördükten Sonra Türkiye'ye Geri İthal Edilen Belirli Tekstil Ürünlerine Ve Giyim Eşyasına Uygulanan Ekonomik Etkili Hariçte İşleme Rejimi(Tekstil Ve Konfeksiyon)

g. Dampinge Karşı Önlemler¹⁵

h. Diğer

Çin ve Uzakdoğu Menşeli Ürünlerin Pazara Girişi ile ilgili sorunlar, alınan ve alınabilecek önlemler konusundaki faydalı bilgilere <http://212.133.165.5/dokumanlar/abm/index.htm> internet sitesinden ulaşılabilir.

⁶ <http://www.dtm.gov.tr/ITHALAT/mevzu/korunma/kararlar.htm>

⁷ <http://www.dtm.gov.tr/ITHALAT/mevzu/haksiz/99-13482.htm>

⁸ <http://www.dtm.gov.tr/ITHALAT/mevzu/korunma/yonetmelikler.htm>

⁹ <http://www.dtm.gov.tr/ITHALAT/mevzu/haksiz/yonetmelikler.htm>

¹⁰ 23/09/2005 tarih ve 25945 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 2005/22 sayılı Tebliğ'inde, bazı ürünler için dampinge karşı alınmış önlemlerin yürürlüklerinin sona ermesi açıklanmıştır. Buna göre, 15 Şubat 2001 tarihinde getirilen dampinge önlemleri 2006'da sona erecektir.

(<http://www.dtm.gov.tr/ITHALAT/mevzu/haksiz/teblig.htm>)

¹¹ <http://www.dtm.gov.tr/dts/PGDKK/kamuya.acik/kapak.htm>

¹² <http://www.dtm.gov.tr/dts/ithalat/Ithesin.htm>

¹³ <http://www.dtm.gov.tr/ITHALAT/mevzu/ikili/belteksith.htm>

¹⁴ <http://www.dtm.gov.tr/ITHALAT/mevzu/belteks/belteks.htm>

¹⁵ <http://www.dtm.gov.tr/ITHALAT/damping/dampgiris.htm>

B. Kamu kurumları çalışmaları

- DTM, “Asya-Pasifik Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkileri Geliştirme Stratejisi” hakkında bilgi notu (Ek 11)
- Çin Üzerine Sektör Spesifik Çalışma Grupları¹⁶ (yetkili kişi: Ender Öncü, Daire Başkanı, Asya-Pasifik Daire Başkanlığı)
- DTM Müsteşarı Tuncer Kayalar’ın Yerli Üretimin Korunması İçin İthalatta Alınan Önlemler Hakkındaki Basın Duyurusu (Ek 12)
- Çin üzerine hazırlanmış yıllık raporlara <http://www.dtm.gov.tr/pazaragiris/ilkgiris.htm> ve <http://www.musavirlikler.gov.tr/altdetay.cfm?AltAlanID=368&dil=TR&ulke=CHC> internet adreslerinden ulaşılabilir.
- Çin üzerine hazırlanmış aylık raporlara <http://www.musavirlikler.gov.tr/altdetay.cfm?AltAlanID=369&dil=TR&ulke=CHC> internet adresinden ulaşılabilir.
- Çin üzerine hazırlanmış sektörel raporlara <http://www.dtm.gov.tr/pazaragiris/ilkgiris.htm> ve <http://www.musavirlikler.gov.tr/altdetay.cfm?AltAlanID=370&dil=TR&ulke=CHC> internet adreslerinden ulaşılabilir.

C. İşdünyası kuruluşlarının girişimleri

- Tekstil, hazır giyim ve konfeksiyon sanayicilerinin temsilcileri, İstanbul Deklarasyonu adı altında haksız ticarete karşı eylem gerçekleştirmiştir. Buna göre, ABD sektör kuruluşları ATMI- American Textile Manufacturers Institute (Amerikan Tekstil Üreticileri Enstitüsü) ve AMTAC-American Manufacturing Trade Action Coalition (Amerikan Üreticileri Ticari Eylem Koalisyonu) ile 4 Mart 2004 tarihinde İstanbul’da yapılan bir toplantı ile DTÖ’ye kotaların 31.12.2007 tarihine kadar sürdürülmesini talep eden bir deklarasyon yapılmıştır.
- Aralarında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), İstanbul Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği (İHKİB)’in de bulunduğu 12 meslek örgütü, Çin menşeli ürün gruplarının ithalatındaki artışın pazar bozulmasına ve pazar bozulması tehdidinde yol açtığı, bu nedenle ticaretin düzenli gelişiminin tehdit altında olduğu iddiasıyla 31/12/2004 tarihli ve 25687 sayılı (3.mükerrer) 20 Ekim 2005 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan Belirli Tekstil Ürünleri İthalatında Gözetim ve Korunma Önlemlerine Dair Yönetmelik çerçevesinde, anılan kategorilerde yer alan ürün gruplarının ithalatında miktar kısıtlaması önlemi alınması için DTM İthalat Genel Müdürlüğü’ne başvuruda bulunulmuştur. (Ek 13)

¹⁶ DTM bünyesinde, İhracat Stratejik Planı kapsamında oluşturulan 4.3. No’lu “Başta Komşu ve Çevre Ülkeler Olmak Üzere, Belirlenecek Hedef Pazarlara Yönelik İhracatın Arttırılması” konulu çalışma grubu faaliyetleri paralelinde ancak oluşum itibarıyla bağımsız Bölgesel Stratejiler ve bunların ilgili çalışma grupları oluşturulmuştur. Özel sektör temsilcilerinin görüş ve önerilerine açık olan bu çalışma gruplarının faaliyetleri kapsamında kurumlara bilgilendirme amaçlı sunum/briefing gerçekleştirilmektedir.

- Yerli üreticileri korumak için, DTÖ mevzuatı çerçevesinde, 2005 yılı başı itibariyle Çin'den tekstil ve konfeksiyon ithalatında kota uygulanacak 42 ürün kategorisi 47'ye çıkarılmıştır.¹⁷ Kota istenen yeni beş kategori aşağıdaki gibidir¹⁸;
- Kategori 32: Yünden, pamuktan, sentetik veya suni liflerden dokunmuş kadife, pelüş ve tırtıl mensucat (kordelalar ve pamuktan havlu cinsi bukleli mensucat hariç) ve tuftedilmiş mensucat
 - Kategori 35: Sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat (kat. 114'de yer alan her nevi nakil vasıtası iç ve dış lastiği için olanlar hariç)
 - Kategori 38: Tül perdeler (örme olanlar hariç)
 - Kategori 40: Yünden, pamuktan, sentetik veya suni liflerden dokunmuş perdeler (iç storlar, perde ve yatak farbelaları ve diğer mefruşat eşyası dahil) (örme olanlar hariç)
 - Kategori 67: Giyim eşyasının diğer aksesuarı (örme) (bebekler için olanlar hariç); her çeşit mefruşat eşyası (örme); perdeler ve iç storlar, perde ve yatak farbelaları ve diğer mefruşat eşyası (örme), giyim eşyasının veya giyim eşyası aksesuarının parçaları (örme)
- İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri (İTKİB), Çin malı takibinde Gümrük İdaresi yetkilileri ile birlikte denetim aşamasında söz sahibi olmak için, Dış Ticaret Müsteşarlığı İthalat Genel Müdürlüğü'ne Ekim ayında başvuruda bulunmuştur. İTKİB, gerekçe olarak tekstil ve hazır giyimde faaliyet gösteren ülkelerdeki üretim yapısını bilmesini göstermiştir. Buna cevaben, İthalat Genel Müdürlüğü tarafından Gümrük Müsteşarlığı'na gönderilen tavsiye yazısında, İTKİB Genel Sekreterliği ekspertizlerinden yararlanılmasının konuya ilişkin sıkıntıların giderilmesinde faydalı olabileceği belirtilmiştir.¹⁹

¹⁷ Uygulanan kota miktarının, bir önceki yıl kota miktarına göre yüzde 7 artırılması gerekmektedir.

¹⁸ Referans Gazetesi, 21 Ekim 2005,

http://www.finansalforum.com.tr/haber.aspx?HBR_KOD=25944&KTG_KOD=141

¹⁹ Referans Gazetesi, 20 Ekim 2005,

http://www.finansalforum.com.tr/haber.aspx?HBR_KOD=25834&KTG_KOD=194

Ekler

1. OECD, China's Mergers & Acquisitions Policies 2005 Project
2. Draft BIAC Comments: China's Mergers & Acquisitions Policies 2005 Project
3. OECD Economic Surveys, China
4. USCIB Letter to the Office of the US Trade Representative
5. ACCI Position Paper: Riding the Chinese Dragon
6. Anti-Monopoly Law of the People's Republic of China
7. Letter written to US Department of Commerce & Office of the US Trade Representative
8. BDI Position Paper: Matters of Concern for German Industry in the People's Republic of China
9. CBI Note of EU-China Business Summit
10. UNICE letter to European Commission President about MES for China
11. DTM, "Asya-Pasifik Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik Geliştirme Stratejisi" bilgi notu
12. DTM Müsteşarı Tuncer Kayalar'ın Yerli Üretimin Korunması İçin İthalatta Alınan Önlemler Hakkındaki Basın Duyurusu
13. Belirli Tekstil ve Konfeksiyon Ürünlerinin İthalatında Gözetim ve Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (2005/8) ve Soru Formu